

Уманська Ірина Олександрівна,
курсант навчально-наукового
інституту № 1 Національної академії
внутрішніх справ
Науковий керівник:
професор кафедри оперативного-
розшукової діяльності Національної
академії внутрішніх справ, кандидат
юридичних наук, доцент
Марков Михайло Миколайович

ПРОБЛЕМИ ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ В ПОЛІЦІЇ: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД

Проблема корупції в усіх сферах діяльності органів державної влади та управління є актуальною для сучасних умов і має глобальний та системний характер. Корупція є прямою загрозою національній безпеці та перешкоджає розвитку демократичних інститутів нашої країни та громадянського суспільства, перешкоджає реалізації громадянами своїх конституційних прав у сфері освіти, охорони здоров'я, соціального забезпечення та відносин власності. Крім того, корупція негативно впливає на розвиток економіки, а також на фінансову систему та всю інфраструктуру сучасної української держави.

Що стосується міжнародних досліджень, за рівнем корупції поліція посідає третє місце у світі після політичних партій та державних службовців [1, с. 103].

Корупція – проблема не лише України, тому заходи на національному рівні мають поєднуватися з комплексними діями в міжнародному масштабі.

Отже, корупція в поліції – це загальносвітова глобальна проблема. Знання особливостей запобігання та протидії корупції поліцейських за кордоном, безсумнівно, буде сприяти вдосконаленню боротьби з корупцією в нашій країні.

Узагальнюючи міжнародний досвід, слід виділити наступні напрями запобігання та протидії корупції в поліції:

- 1) розвиток неформальних етичних норм, які виключають корупційну поведінку;
- 2) формалізація антикорупційних вимог;
- 3) створення матеріальних стимулів для поліцейських, які не допускають корупційні дії;
- 4) встановлення санкцій для корумпованих поліцейських.

У першому напрямку йдеться про морально-етичне виховання громадян загалом та поліції зокрема. Хоч антикорупційний менталітет установок є природним, розвинені країни роблять надзвичайну роботу, щоб запровадити в суспільну свідомість нові етичні норми.

Другий напрямок передбачає розробку загального антикорупційного законодавства та закріплення антикорупційних стандартів у конкретних нормативно-правових актах, що регламентують діяльність працівників поліції.

Третій напрямок. Протягом тривалого часу в розвинутих країнах поширена думка, що поліцейські сили в основному складаються з людей, які не є економічно мотивованими і тому не потребують високої зарплати.

Четвертий напрямок передбачає існування кількох незалежних центрів антикорупційного контролю – внутрішнього та зовнішнього, з боку громадянського суспільства.

У всіх країнах поліцейські органи мають спеціалізовані підрозділи, які розслідують правопорушення у сфері поліцейської діяльності. Для проведення цих розслідувань зазвичай призначаються спеціальні таємні співробітники. Наприклад, у Великій Британії існує спеціальний таємний антикорупційний підрозділ, який діє під виглядом комерційної компанії [2, ст. 147].

Щорічно підвищується якість і повнота перевірки інформації, що збирається про кандидатів, яка повинна бути максимально повною і об'єктивною. У США прийом на службу в поліцію відбувається шляхом прийняття спеціальної присяги, яка зобов'язує відповідного претендента чесно повідомити все відоме про себе [3, с. 112].

Поліція в США організовує спеціальну роботу з запобігання професійним порушенням. Це досягається шляхом впровадження відомчої системи контролю, яка базується на двох елементах:

1) контроль за матеріальним добробутом працівників та їх близьких;

2) щоденний моніторинг службової діяльності працівників [5, ст. 203].

Одним із елементів запобігання корупції канадською поліцією є спеціальне психофізіологічне обстеження абітурієнтів на поліграфі.

Просвітницькі заходи вважаються ефективним засобом запобігання корупції в поліції. У Фінансовій поліції Італії питання

запобігання корупції вивчають на спеціалізованих курсах. Семінари з питань корупції поширені серед правоохоронних органів Великобританії, Данії, Молдови та Польщі, при цьому особлива увага приділяється їх підготовці до дій у разі підкупу чи примусу до вчинення інших протиправних дій [4, ст. 118].

За винятком Федерального кримінального відомства, завдання виявлення та запобігання корупції в поліції Німеччини довірені найдосвідченішим керівникам, які мають повноваження проводити офіційну перевірку інформації про корупцію в поліції з різних джерел, у тому числі анонімних [3, с. 92].

Отже, вивчаючи міжнародний досвід запобігання та протидії корупції в поліції, можна зробити кілька важливих узагальнень:

- 1) основна профілактична роль досягається шляхом надання значних соціальних пільг під час служби та після неї;
- 2) відбір кандидатів у поліцію відбувається на високому рівні і продовжується протягом служби;
- 3) діяльність поліції завжди знаходиться під громадським контролем.

Аналіз зарубіжного досвіду запобігання та протидії корупції в поліції може стати орієнтиром для реформування інститутів НПУ та впровадження антикорупційних заходів в країні. Однак для підвищення ефективності роботи необхідне ретельне впровадження міжнародних стандартів, встановлених іншими країнами

Список використаних джерел

1. Довжанин В.М. Правове регулювання запобігання та протидії корупції за законодавством США / В.М. Довжанин // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція. 2015. Вип. 13(1). С. 102–106.
2. Григоренко І.А. Зарубіжний досвід протидії службовим зловживанням та корупції в діяльності поліції / І.А. Григоренко // Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ. 2014. № 1. С. 146–155.
3. Протидія організованої злочинності в країнах ЄС та США. Київ: НТВ «Правник», 2002. 292 с.
4. Бровкин В. Новые инициативы США в отношении борьбы с коррупцией в глобальном контексте / В. Бровкин // Відповідальність посадових осіб за корупційну діяльність: матеріали міжнар. наук.-практ. семінару / Національна юридична академія ім. Ярослава Мудрого / В.В. Сташис (відп. ред.). Харків, 2003. С. 115–121.

5. Карпов Н.С. Протидія корупції у правоохоронних органах: американський підхід / Н.С. Карпов, А.В. Савченко // Вісник Хмельницького інституту регіонального управління та права. 2004. № 4. С. 202–205.

Шевчук Андрій Олегович,
студент Київського національного
університету імені Тараса Шевченка

ПОДАТКОВИЙ КОНТРОЛЬ В АНТИКОРУПЦІЙНІЙ ПОЛІТИЦІ ДЕРЖАВИ

Трансформація інституційних і економічних умов у країні та активна інтеграція в глобальні процеси відбуваються під тиском ризиків, що виникають при реалізації реформ. Для України такими системними ризиками є тінізація економіки, ухилення від оподаткування й корупція, котрі викривлюють економічні й соціальні процеси та є загрозою для розвитку правової держави.

Однією з найгостріших проблем у сучасному вітчизняному бізнес-середовищі є корупція у фіскальному відомстві (проте це не меншою мірою стосується всіх правоохоронних відомств). Корупція як суспільне явище становить чи не найбільшу небезпеку для суспільства, оскільки не лише радикально знижує ефективність державного управління, а й пригнічує ділову та соціальну активність громадян, деформує конкурентне середовище й економічний зміст господарських операцій [1].

Для вітчизняної фінансової науки дослідження податкового контролю є новим напрямом наукового пошуку, тому ця проблема лише фрагментарно висвітлювалась у публікаціях як науковців, так і практиків. Перше місце серед завдань органів Державної податкової служби посідає податковий контроль.

Податковий контроль – це єдина система обліку платників податків, а також контроль за правильністю нарахування, повнотою і своєчасністю сплати податків, нарахованих фінансових санкцій, порядком проведення розрахунків, обліку товарів та коштів.

Важливе значення має: формування та ведення Державного реєстру фізичних осіб та єдиного банку даних про юридичних осіб – платників податків та інших податкових платежів; прийняття у випадках, передбачених законом, нормативно-правових актів та методичних рекомендацій з питань оподаткування; роз'яснення законодавства з питань